

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ

Всеукраїнського науково-методичного семінару
присвяченого 50-річчю кафедри
ФІЛОСОФІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ НАУКИ, ТЕХНІКИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

м. Харків, 19 листопада 2021 року

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ СТАТЕЙ**
Всеукраїнського науково-методичного семінару
присвяченого 50-річчю кафедри
ФІЛОСОФІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ
ВЗАЄМОДІЇ НАУКИ, ТЕХНІКИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ»**

м. Харків, 19 листопада 2021 року

Харків – 2021

Теоретичні та прикладні проблеми взаємодії науки, техніки та технологій – 2021: збірник наукових статей Всеукраїнського науково-методичного семінару 19 листопада 2021 р. ХНАДУ. – Харків: ХНАДУ, 2021 р. – 200 с.

Всеукраїнський науково-методичний семінар «Теоретичні та прикладні проблеми взаємодії науки, техніки та технологій» присвячено 50-річчю від дня заснування кафедри Філософії та педагогіки професійної підготовки Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. До збірника увійшли актуальні дослідження науковців, аспірантів та магістрантів, присвячені проблемам філософії, філософії науки, психології, педагогіки професійної підготовки.

Редакційна колегія:

О.К. Чаплигін – професор, доктор філософських наук

В.В. Бондаренко – професор, кандидат педагогічних наук

В.О. Чепурна – кандидат педагогічних наук, доцент

ПАНКОВ Г.Д. Смерть как модификация порядка в учении Марка Аврелия	76
ПОДРИГАЛО М.А., БІЛЕНКО О.І. До питання використання терміну «оптимізація» у назвах дисертації з технічних наук	85
ПОЛЯКОВА Т.Л. Переваги та недоліки дистанційної форми навчання при викладанні іноземної мови студентам технічних спеціальностей	87
ПОНОМАРЬОВ О.С. Науково-технічна інтелігенція і соціальний прогрес	90
ПОПОВА Н.В., АРТЕМЕНКО М.А. «Герменевтика життя» як «практична філософія» освіти ххі століття	97
ПРОКОПЕНКО М.В. Використання соціальних мереж як метод підвищення ефективності дистанційного навчання	101
ПРОХОРЕНКО Т.Г. Прояви та чинники професійної мобільності фахівців в глобалізованому світі	104
РАЗУМОВСЬКА Н.Р. Роль викладача у вихованні студентів ЗВО	109
САЙКІВСЬКА Л.Ф. Питання оцінки психофункціонального стану користувача ПК при монотонній праці	114
СУК О.Є. Перспективи гуманітаризації освіти в технічному ЗВО	117
ТКАЧЕНКО В.В. Герменевтика освіти: риторичний образ викладача у цифровому просторі	121
ТКАЧЕНКО І.В. Теоретичні основи організації самостійної роботи студентів ЗВО на засадах індивідуально-орієнтованого підходу	124
ТОЛСТОВ І.В. Особливості викладання філософських дисциплін в УкрДузт під час пандемії COVID-19	130
ТУРЧЕНКО Ф. Г. Пам'ять історична, пам'ять індивідуальна... (есеї про похід у філософію)	134
ФІЛІПЕНКО Л.В. Духовні та морально-етичні ціннісні орієнтації як основа виховання майбутніх професіоналів.	146

інтересів, здібностей), саме людські якості, вимогливість не лише до оточуючих, але й, передусім собі грають вирішальну роль ефективності діяльності викладача.

Справжній педагог завжди зможе запалити хоч учня, хоч студента, підвищити їхню мотивацію. Справжній педагог може досягти такого ефекту, коли виховання переростає у самовиховання.

Список літератури

1. Борытко Н.М., Колесникова И.А., Поляков С.Д. Воспитательная деятельность педагога: учеб. пособ. для студентов высш. учеб. заведений. – М.: Академия, 2007. – 336с.
2. Кайдалова Л.Г., Щокіна Н.Б., Вахрущев Т.Ю. Педагогічна майстерність викладача: навчальний посібник. Харків: НФАУ, 2009. - 150 с.
3. Кузьмина Н.В. Проблемы обучения и воспитания студентов в вузе. – М., 1976. – 112с.
4. Ушинский К.Д. Педагогические сочинения: в 6 Т./ Сост. С.Ф. Егоров. – М.: Педагогика, 1990.

Л.Ф. Сайківська
(ХНУРЕ), м. Харків

ПИТАННЯ ОЦІНКИ ПСИХОФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ КОРИСТУВАЧА ПК ПРИ МОНОТОННІЙ ПРАЦІ

Використання персональних комп'ютерів (ПК) та різноманітних гаджетів змінили характер і методи професійної діяльності, навчання і дозвілля більшості людей. Особливо це проявилось під час карантину, викликаного розповсюдження захворювання на коронавірус у світі. У зв'язку з карантинними заходами велика кількість організацій та навчальних закладів перейшли дистанційний режим роботи та навчання, що суттєво збільшило

час взаємодії людини з ПК. [1,2] Поширення ПК у всіх сферах життя людини дозволило збільшити інтенсивність та продуктивність праці, переробляти значні обсяги інформації за короткий час, тощо. Але все ж залишаються актуальними питання впливу комп'ютера та різноманітних гаджетів на працездатність людини та її психофункціональний стан.

Зарубіжні та вітчизняні дослідження показують, що більш 90% користувачів ПК відчують вплив на зорову систему та мають симптоми, що відносяться до так званого «комп'ютерного зорового синдрому». Крім того, велике значення для рівня працездатності має вплив таких факторів, як розумове перенапруження, емоційне перевантаження, монотонність праці, тощо, які відносяться до психофізичних. Все ці фактори у комплексі призводять до розвитку втоми, зниження працездатності, а з часом, до погіршення загального психофункціонального стану та впливають на працездатність людини. Тому питання оцінки психофункціонального стану користувачів ПК має особливу актуальність.

Сприйняття інформації оператором ПК здійснюється зоровою системою, а її обробка і видача керуючої дії - центральною нервовою системою [3]. Але так як у роботі поставлена задача оцінки саме психофункціонального стану користувача, то необхідно обирати показники, за допомогою яких можна оцінити стан центральної нервової системи.

Одним з шляхів оцінки психофункціонального стану користувача ПК при монотонній праці є його оцінка за допомогою інтегративного показника ступеня втоми I та показника міри стомлення S [4,5].

Інтегративний показник ступеня втоми I дозволяє визначити ступінь втоми користувача ПК за рівнем критичної частоти злиття миготінь (КЧСМ). Метод КЧСМ використовується в офтальмології, офтальмоергономіці, експериментальній психології, фізіології та гігієні праці. Він є часовою характеристикою зорової системи та одночасно дозволяє визначити лабільність нервової системи. Таким чином при використанні інтегративного показника I , розрахованого за значеннями критичної частоти злиття миготінь

можна оцінювати стан і центральної нервової і зорової систем.

Показник міри стомлення S поєднує у собі певну кількість показників, які найбільш точно характеризують ступінь напруги центральної нервової системи людини. В такому випадку, крім вищеназваних показників, можна враховувати швидкість реакції людини на світловий чи звуковий подразник, кількість правильних чи не правильних реакцій на запропоновані стимули, результати тесту-самооцінки, тощо.

Запропоновані показники дозволяють отримати оцінку у вигляді визначених коефіцієнтів (показник міри стомлення S) чи у відсотках (інтегративний показник ступеня втоми I) до та після роботи з ПК та, порівнявши їх чи визначивши їх відношення, за відповідними критеріями можна оцінити поточний стан користувача.

Безумовно, точність визначення ступеня втоми в значній мірі залежить від точності отриманих первинних результатів [6]. Для визначення ступеня втоми дослідження початкових показників стану користувачів проводяться двічі, до та після роботи. Тому необхідно дотримуватися однакових умов, їх проведення (освітленість приміщення, яскравість діодів, які використовуються як стимули, параметри світлових стимулів тощо) та однакових методик їх проведення.

Список літератури

1. Чомаева М.Н. Компьютер как фактор вредного воздействия на здоровье человека International Journal of Humanities and Natural Sciences, vol. 7-2 (46), 2020. – с. 9-11.
2. Modern education, training and upbringing: collective monograph. 4.6 Innovative pedagogical educational technologies / Tkachenko I.V., Shandra N., Fonariuk O., Yelchaninova T., Dyachuk N., Rudenko Y. etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2021. 593 p. Available at : DOI-10.46299/ISG.2021.MONO.PED.I

3. Трикіло, А. І., Левчук, К. О. Визначення рівня працездатності та моделювання функціонального стану оператора / Збірник наукових праць Дніпровського державного технічного університету (технічні науки). 2019. Вип. 33. – с. 118-122.
4. Кочина М.Л., Яворський О.В., Маслова Н.М., Біла А.А. Результати дослідження психофізіологічних показників студентів в процесі зорової праці / IV Всеукраїнський з'їзд фахівців із спортивної медицини та лікувальної фізкультури «Сучасні досягнення спортивної медицини, Фізичної та реабілітаційної медицини-2019». Дніпро, 11-13 квітня 2019 року. – с. 105-107.
5. Сайківська Л.Ф. Розробка та використання інформаційної технології для оцінки функціонального стану оператора зорового профілю / Л.Ф. Сайківська // Технологический аудит и резервы производства. – 2015. – Вип. 4(2). – с.45-49. DOI: 10.15587/2312-8372.2015.47914.
6. Фирсов А. Г., Кочин О. В. Проблемы обеспечения надежности и валидности результатов психофизиологической экспертизы / Український журнал медицини, біології та спорту. 2018. № 6. – с. 209-214.

О.Є. Сук

ХНАДУ, (м. Харків)

ПЕРСПЕКТИВИ ГУМАНІТАРИЗАЦІЇ ОСВІТИ В ТЕХНІЧНОМУ ЗВО

Сучасна модель підготовки фахівців є спрямованою на надання студентам певної суми знань, необхідної і достатньої для забезпечення професійної компетентності. Завдання формування технічних та професійних навичок сьогодні залишає все менш часу для вивчення гуманітарних наук.

Скорочення кількості годин, відведених на вивчення гуманітарних дисциплін, призводить до такої ситуації, коли випускники, отримавши професійні знання, мають недостатньо високу гуманітарну культуру, що змушує замислитись про подальші перспективи освіти в технічних ЗВО.